

H I R E K

ANGLIA. A Pergamon Press a Szovjetunió illetékes hatóságainak hozzájárulásával közzét-szi a BULLETTEN IZOBRETTENIJ (Találmányok és szabadalmak lapja) című folyóirat teljes fordítását. Az angol nyelvű folyóirat-fordítás havonta fog megjelenni. (Unesco Bulletin for Libraries. 13. vol. 1959. 8/9. no. 206. p.)

DIGEST of SOVIET TECHNOLOGY címen 1959. áprilisában új angol referáló lap jelent meg, mely főképpen a gépgyártás, a termelési eljárások, az automatizálás szovjet és népi demokratikus irodalmát öleli fel. A lap több mint 50 folyóirat és más periodika jellegű kiadvány közleményeit referálja. (J. of C. Inf. Bull. 1959. 18. vol. 30. no. 471. p.)

BELGIUM. A Gyarmati Tudományok Belga kir. Akadémiája 1958. december 15-i ülésén elfogadta a Belga kir. Akadémia Irodalom- és Természet-tudományi Osztálya által már megszavazott javaslatot, amelynek értelmében a belga tudósok arra kéri a kormányt, hogy a keleti országok, főképpen a Szovjetunió tudományos eredményeit figyelemmel kísérhesék. (Les Cahiers de la Documentation. 13. an. 1959. 1. no. 4. p.)

Az UNESCO 1959. május 23-án közzétett CUA /95-NS/ 156. sz. dokumentuma beszámol az UNESCO bibliográfiai bizottságainak 1959. május 11-14. között tartott együttes üléséről. Az ülésen - az UNESCO-közgyűlés 1958. őszén hozott határozata értelmében - az eddigi három (természet-tudományi, társadalomtudományi és általános) bizottság helyett felállítandó új Bibliográfiai és Dokumentációs Bizottság szerveztében állapotok meg. Az új bizottság 12 tagból fog állni. Ezek közül 6 tagot a könyvtárosok, dokumentátorok és bibliográfusok, ill. a terminológiai kérdésekkel foglalkozó szakemberek közül kell választani. A többi tag a bibliográfiákat felhasználó szaktudósok sorából fog kikerülni. A bizottság kétóvenként leg-
alább egy ízben tart majd ülést.

Az 1959/60. év folyamán UNESCO költségén megjelenő 15 kiadvány között szerepel a Magyarországon található külföldi periodikák jegyzéke is. (Library of Congress. Information Bulletin 1959. 33. no. 500-510. p.)

Egy PRINT READER MX-201 jelzésű gép másodpercenként 200 jegy olvasási sebességgel olvas gépelt szöveget. Működési elve: a gépelt szöveget elektromos jelzésekkel alakítja át, ezek a jelzések lyukkártyára vagy mágneses szalagra áttéve már közvetlenül adagolhatók elektronikus számológépekbe. (Science Information News 1959. 4. no. 6. p.)

Londonban, 1959. július 19-25-én tartotta ülését az IFLA 1957. évi határozata értelmében összehívandó Nemzetközi Katalogizálási Konferencia előkészítő munkacsoportja, és a konferenciát illetően az alábbi irányelveket dolgozta ki:

1. A konferenciát 1961-ben (lehetőleg áprilisban vagy szeptemberben) Párisban kell megtartani.

2. A konferencián a fontosabb nemzetközi és nemzeti könyvtáros szervezetek, nemzeti könyvtárak, könyvtárügyi és bibliográfiai szervek, valamint kormányzati képviselők magukat.

3. Nemzetközi megállapodások létrejövetelére érdekében a konferencia a következő alapelvekből kiindulva kezdi meg tanácskozását:

a/ A betűrendes katalógusnak kettős célja van, nevezetesen egyes kiadványok szerzői ill. a kiadvány címe szerinti meghatározása és ugyanazon művelleményi kiadásának, fordításának, továbbá ugyanazon szerző valamennyi művére vonatkozó címléírásoknak együttartása.

b/ A betűrendes katalógusba minden műről külön főlapot és szükség szerinti mennyiségű mellékletet kell beosztani.

4. Megállapodásra az alábbiakban kell törekedni:

a/ A főlap funkciói a betűrendes katalógus fent vázolt alapelvei szerint.

b/ Főlap készítése ismert szerzőjű anonim munkák és többszerzőség esetében.

c/ Több néven, ill. többféle alakban és átirásban szereplő szerzői nevek, valamint a név egy részére ronszrűként való megválasztásának (összetett, előragos, nem európai nevek) kérdései.

d/ Testületi szerzőség és a vele kapcsolatos problémák (szubordinált testületek felvétele, földrajzi nevek használata) eldöntése.

e/ Címrendszavak és címváltozások felvétele.

f/ Formai tárgyszavak használata, (Library of Congress. Information Bulletin. 18. vol. 1959. 41. no. Appendix.)

Az Athos-hogyi Szent András orosz monostori könyvtár 1958. júliusában tüzvész áldozata lett. A tűz következtében mintegy 350, részben még meghatározatlan kézirat, valamint 12 000 orosz nyelvű könyv pusztult el. (Accademia e Biblioteche d'Italia 27. vol. 1959. 4. no.)

NYUGATNÉMET KÖNYVTÁRI VONATKOZÁSÚ SZABVÁNYOK tervezetét vitatta meg 1959. június 2-i ülésén a Fachnormenausschuss Bibliotheks-, Buch- u. Zeitungswesen (Könyvtár-, Könyv- és Hírlapügy Szakmai Szabványügyi Bizottsága). Az ülésen az alábbi szabványjavaslatok kerültek megvitatásra:

- DIN 1429 Könyvek és egyéb nyomtatványok címlapja.
- DIN 1460 1. r. Cirill betűk translitorálása (A 2. r., a Cirill betűk visszatranszliterálása előkészületben!)
- DIN 1505 Címleírás. Irányelvek.
- DIN 1421 Szövegrészek megazámozása.
- DIN 1503 Tudományos folyóiratok külső- és belső elrendezése.

Ezenkívül tárgyalták a könyv- és könyvtárügyi elnevezésekre és a lyukkártyák terminológiájára vonatkozó szabványtervezeteket. (Zeitschrift für Bibliothekswesen u. Bibliographie 6. Jg. 1959. 3. no. 296. p.)

Helsinkiben 1951 óta 6-6 városi kórháznak közösen van 1-1 fiókkönyvtára. 1958-ban a kölcsönzések száma 112,566 kötet. Ez ágyanként 30 kölcsönzésnek felel meg. Most azt tervezik, hogy Helsinki után a többi finn városban is megszervezik a kórházi könyvtárakat. (Kirjastoletti 1959. 9. no. 230-232. p.)

NORVÉGIÁBAN ÉS SVÉDORSZÁGBAN a parlament szigetek lakóságának könnyűvel való ellátására "uszó-könyvtárakat", hajókat alkalmaznak. (Liaison 1959. dec. 115. p. és 1960. jan. 7. p.)

VAKOK KÖNYVTÁRA HELSINKIBEN. 1890-ben mozgalom indult a vakok könyvtárának létesítésére. 1898-ban a könyvtár 314 kötetnyi állományral rendelkezett. 1958-ban 8.777 kötetet tudott a vakok rendelkezésére bocsátani. A könyvtár 30 külső társadalmi munkatársa és 15 tényleges tisztviselője évente mintegy 17.000 lapot ír át Braille-betűkre. Az állam a hadirokkant vakok között magnotofonokat osztott szét, és a vakok szövetségei is évente mintegy 50 magnotofont juttatnak a vakoknak, s így lehetőség nyílt a magnotofon-szalagok forgalmazására is. A szalagokat a Vakok Országos Egyesületének stúdiójában állítják elő, ahol önkéntes jelentkezők olvassák a szöveget magnotofon-szalagokra. (Kirjastoletti 1959. 9. no. 230-232. p.)

KÖNYVMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY A DEUTSCHE BIBLIOTHEKBAN. A "Legjobb német könyv" zsűrijének javaslatára a frankfurti Deutsche Bibliothek gondnoksága elhatározta, hogy a könyvtárban könyvművészeti gyűjteményt állít fel. A jövőben itt fog működni a "Legjobb német könyv" pályázatának utkársága is. (Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel. Frankfurt 15. Jg. 1959. 90. no. 1653. p.)

A tagállamok könyvtárszolgálatának támogatására az UNESCO az 1959/60. évben 162,500 dollárnyi összeget tud fordítani. Ez a segély így oszlik meg:

1/ az alábbi államokban bizonyos időre szakértő száll ki: Argentína (3 hónap), Ceylon, Görögország (4 hónap), Irak, Kuwait, Malaja (3 hónap), Libanon (6 hónap), Líbia (6 hónap), Nigéria (3 hónap), Szomália (6 hónap), Szudán (3 hónap);

2/ könyvvállomány, berendezés nyújtása: Afganisztán, Burma, Columbia, Magyarország (segély kiadványcsera tárgyában tartandó regionális szeminárium céljaira), Irak, Izrael, Kuwait (Malaja), Nigéria részére;

3/ könyvtárosok külföldi tanulmányut-összöndíja: Argentína (1), Etiópia (3), Irán (2), Líbia (1), Nigéria (1), Szovjetunió (1 személy) részére;

4/ az UNESCO mozgó mikrofilm-berendezésének kölcsönzése több hónapon át Barsados, Chile, Dominika, El Salvador, Peru részére. (UNESCO Bulletin for Libraries. 13. vol. 1959. 1q. no. 240. p.)

Egy a nyugatnémet könyvtári sajtóban megjelent hír szerint egyellen németországi könyvtárban sincs meg a Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel teljes sorozata. Ez nem felel meg a valóságnak, mivel a lipcei Deutsche Bücherei-ben a folyóirat 1834-től, indulásától kezdve hiánytalanul megtalálható. A másutt hiányzó köteteket a könyvtárközi kölcsönzés keretében bel-és külföldre egyaránt át lehet kölcsönözni. (Nachrichten aus dem wiss. Bibliothekswesen der DDR. 5. Jg. 1959. 8. no. 59. p.)

A SPECIAL LIBRARIES ASSOCIATION 50. évi közgyűléséhez kapcsolódva 1959. június 4-én külön ülésen foglalkoztak a nemzetközi együttműködés kérdésével a dokumentáció területén. Főként olyan dokumentumok kérdésével foglalkoztak, amelyek kereskedelmi úton nem szerezhetők be. (Library Journal 1959. 8. no. 1210-1211. p.)

IRODALMI TÁRGYU HANGLEMEZEK bibliográfiai feldolgozásának problémája ma már a nemzetközi érdeklődés homlokerébe került. A nemzeti könyvtárak közül elsőnek a frankfurti Deutsche Bücherei kezdte meg az irodalmi tárgyú hanglemezek folyamatos feldolgozását. Ezenkívül Bonnban is megjelent egy nemzetközi hanglombz bibliográfia, amely 14.000 bibliográfiai, ill. diskográfiai egységet dolgoz föl (Posch, Ludwig: Internationale Sprechschallplatten, Bonn 1960, Bouvier, 56. p.). Adatai, különösen a megjelenés helyét és idejét illetően, hiányosak, mivel a lemezek 'cím lapja' ma még bibliográfiai szempontból egyáltalán nem kielégítő. (Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel, Frankfurt, 16. Jg. 1960, 4. no. 46. p.)

SZOVJETUNIÓ 1958. ÉVI KÖNYVTERMÉSE.

63.641 könyvcím a Szovjetunió 1958. évi könyvtermése. Ez a szám 8,2 százalékkal magasabb az 1957. évinél. A példányszám meghaladta a 1103 milliót, ez a megelőző évit 5,3 százalékkal múlja felül. A kiadványok 93 féle nyelven jelentek meg; ebből 63 a Szovjetunió nemzetiségeinek nyelve. 1958-ban 2176 művet fordított le 40 nyelvre, 359 címmel többet, mint 1957-ben. (Cíttel' 9. r. 1960, 1. no. Za cíttel' om rovat 5. p.)

A British Museumban 1957 tavaszán összehasonlították egyfelől a British Museum General Catalogue of Printed Books (A British Museumban meglévő nyomtatott könyvek általános katalógusa), másfelől a Library of Congress Catalogue of Printed Cards (A Kongresszusi Könyvtár nyomtatott katalóguscéduláinak jegyzéke) adatait. Az összehasonlítás alapjául szolgáló adatokat a B. M. Catalogue 1942-, 1943-, valamint 1946-ban közzétett 35, 36, és 50 kötetéből, illetve a L. C. Catalogue 1943-ban megjelent 27, és 38. kötetéből vették. A két katalógusból együttvéve 248 szerzőt, illetve ezek nove alatt 825 különféle kiadásban szereplő 682 művet vetettek egybe.

Az összehasonlítás szövege adatai: 1. Mindkét katalógusban a szerzőknek mindössze kb. 1/4 része, s a műveknek mindössze 1/5 része szerepel. 2. Az USA szerzők kivételével a szerzők több mint fele csak a BM katalógusában szerepel. 3. A kisebb angol és amerikai szerzők többnyire csak az egyik katalógusban találhatók meg. 4. A BM katalógusában sokkal több külföldi szerző és 1800 előtti mű szerepel. (The Journal of Documentation, 1959, vol. 1, no. 38, p.)

A LENINGRÁDI KÖNYVTÁROS FŐISKOLA megnyitotta a lapkönyvtárát. E könyvtárban az illetékes előadók felügyelete alatt minden munkát a főiskola hallgatói végeznek el. Az a lapkönyvtár feltétlenül hozzájárul az elmélet és a gyakorlat kapcsolatának erősödéséhez. (Bibliotekar' 1959, 8. no. 60. p.)

WORLD LIST OF FUTURE INTERNATIONAL MEETINGS (Nemzetközi Kongresszusok Világjegyzéke) címen 1959. jun. 1-én új folyóiratot indított a Library of Congress. A kiadvány két - természet- és alkalmazott tudományi, valamint társadalomtudományi - részre bontva közli mindazokat a kongresszusokat, amelyeken legalább három nemzet képviselői vesznek részt, s rendezésük ideje 1959. június 1-e utánra esik. Egyes kongresszusoknál felsorolja a rendező bizottság nevét, címét, a kongresszus tárgyát, helyét, idejét stb. (Library of Congress, 18. vol. 1959, 7. no. 102. p.)

Az **AMERICAN HOSPITAL ASSOCIATION** (Amerikai Kórházi Egyesület) 1959. október 7-9-én Chicagóban szemináriumot tartott leendő kórházi könyvtárosok számára. A szeminárium anyaga a könyvtárosi hivatás alaplemeit foglalta magába. A résztvevők meglátogatták az American Hospital Association könyvtárát és még néhány más könyvtárt is. (Library Journal 84, vol. 1959, 13. no. 2156. l.)

A TBILISZI PEDAGÓGIAI FŐISKOLA KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI TANSZÉKE 1959. áprilisában ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. A tanszéknek jelenleg 236 rendes és 500 levelező hallgatója van. (Bibliotekar' 1959, 8. no. 25. p.)

TÁVIRÓ-BERENDEZÉS A CSEHSZLOVÁK TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁRAKBAN. A gyors hírközlés és a könyvtárközi kölcsönzés késedelem nélküli lebonyolítása érdekében a csehszlovák tudományos könyvtárak táviró-szolgálatot létesítettek. A hálózat eddig a bratislavai Központi Műszaki Könyvtárt, az ostravai Állami Tudományos Könyvtárt, (a Csehszlovák Rádió hálózatával) a Matica Slovenskát és legújabbban a košicei Állami Tudományos Könyvtárt köti össze. Legközelebb a brno-i Egyetemi Könyvtár fog csatlakozni az eddigiekhez. A košicei kísérletet azt mutatták, hogy az átkölcsönzések és az írásbeli információk mennyisége a táviró alkalmazása esetén jelentősen emelkedik. (Cíttel' 8. r. 1959, 12. no. 499. p.)

UNION LIST OF PERIODICALS címen a National Federation of Science Abstracting and Indexing (Természettudományi Dokumentációs Központok Országos Szövetsége) készült elő a fontosabb dokumentációs intézetek által 1957. január 1-e óta feldolgozott periodikák egyesített jegyzékét. (Special Libraries, 50. vol. 1950. 6. no. 263. p.)

Lengyelországban a francia "S'il Vous Plait" szolgálat mintájára népszerű és tudományos információ központot terveznek, amely intézményeknek és magánosoknak egyaránt rendelkezésre állna. A központ a tudományok mai állásáról, a találmányokról, a munkaökonómiáról, kulturális kérdésekről, oktatási intézményekről, valamint bibliográfiai, lexikális és biográfiai jellegű kérdésekre adna választ. Az intézményt - ahogy tervezik - személyesen, telefonon és írásban egyaránt fel lehet keresni. (Bibliotekar, 1950. 7-8. no. 253-254. p.)

A JUGOSZLÁV KÖNYVTÁROSOK SZÖVETSÉGE 1959. május 27-29-én tartotta 4. kongresszusát, amely egybeesett a Szövetség megalakulásának 10. évfordulójával. A kongresszusnak 250 résztvevője volt. A megnyitást követően két előadás hangzott el; az egyik a Szövetség megalakulásának 10. évfordulóját méltatta, a másik a könyvtáraknak a tudományos kutatásban és a népművelésben játszott szerepéről szólt. A további előadások két szekcióban, tudományos és népkönyvtári szekcióban folytak. A tudományos könyvtárosok megvitaták a nemzeti könyvtárak feladatait, a szakkönyvtárak és a speciális könyvtárak problematikáját, a tudományos könyvtárak tájékoztató szolgálatának kérdéseit abban a vonatkozásban, hogy a tájékoztató szolgálatok miképpen segíthetik elő a kutatómunkát, valamint a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság tudományos munkatervének és a bibliográfiai munkának kapcsolatát. A népkönyvtárosok a népkönyvtárak és az iskolán kívüli népművelés kapcsolatáról, a tömegszervezettel, szakszervezettel és iskolai könyvtárakról, a népkönyvtárak tájékoztató munkájáról és a módszertani központok szerepéről tárgyaltak. Végül megválasztották a Szövetség új vezetőtestületét. (Bibliotekar, Beograd, 1959. 1-2. no. 97-99. p.)

AZ INTERNATIONAL ASSOCIATION OF MUSIC LIBRARY (Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége) és az INTERNATIONAL MUSICOLOGICAL SOCIETY (Nemzetközi Zene-tudományi Társaság) husz nyelvű zenei szótári szándékozik kiadni. Egyelőre a német, angol-amerikai, spanyol, olasz nyelvű szótár munkálatai folynak. (Liatson, 1959. dec. 116. p.)

AKI FIGYELEMMEL AKARJA KISÉRNİ A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI KUTATÁSOK ALAKULÁSÁT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, le-
hetősége nyílik rá, mivel a Library Service Branch kiadásában 1959. szeptemberétől nem rendszeres periodicitású kiadvány jelenik meg ebből a tárgykörből LIBRARY RESEARCH IN PROGRESS (Folyamatban lévő könyvtári kutatások) címen. A kiadványban általában a könyvtártudományról, főképp azonban a technikai eljárásokról, módszerekről, ill. ezek kutatásáról fognak hírt adni. (ALA Bulletin, 53. vol. 1959. 7. no. 581. p.)

A COUNCIL ON LIBRARY RESOURCES (Könyvtári Alapok Tanácsa) a kölcsönzési nyilvántartások egyszerűsítése és hasznosságuknak fokozása érdekében vizsgálatokat indított. A vizsgálatok megindítására az az általános vélemény adott okot, hogy a kölcsönzési nyilvántartások - beleértve a könyvkártyák és a tasakok költségeit is - nemcsak azért drágák, mert sok munka és anyag fekszik bennük, hanem azért is, mert a nyert eredmények kevésbé hasznosíthatóak. Pl. automatikusan még arra sem adnak feleletet, hogy egy keresett mű ki van-e kölcsönözve? (Science Information News 1. vol. 1959. 5. no. 7-8. p.)

Az ASSOCIATION OF AMERICAN HOSPITAL AND INSTITUTION LIBRARIES (Amerikai Kórházak és Egészségügyi Intézmények Könyvtárainak Szövetsége) olyan - könyvtárosokból, pszichológusokból, szociológusokból és pedagógusokból álló - munkaközösséget alakított, amely azt vizsgálja, hogy milyen szerepet játszik a könyv a gyógyulásban. (ALA Bulletin, 1959. 53. vol. 4. no. 331. p.)

A Pekingi Állami Könyvtár megszervezte a Kínai Népköztársaságba érkező szovjet kiadványok központi katalogizálását. A sokszorosítás-sal készülő katalóguscédulákra mintegy 700 könyvtár fizet elő; 70 százaléka azoknak a kínai könyvtáraknak, amelyek rendszeresen szereznek be szovjet műveket. (Szovetszkaja bibliografija 5(57), vüp, 1959. 138. p.)

A KONGRESSZUSI KÖNYVTÁR az 1958-1959. költségvetési évben 10.000 előfizetőnek 30 millió nyomtatott katalóguscédulát adott el, e szel, valamint könyvkatalógussokkal és technikai kiadványokkal mintegy 2 millió dollár jövedelmet biztosított az államkincstárnak. (Library of Congress, Information Bulletin 1959. 31. no. 473. p.)

HATVAN ÉVE MŰKÖDIK AZ OSZTRÁK TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HANGFELVÉTEL-ARCHIVUMA. Az Intézetnek jelenleg 4000 különféle hanglemez és mintegy 3000 hangszalaga van. A nyelvjárási és néprajzi érdekességek felvételek mellett az olmutl századok történetét, természettudományát, orvostudományát és zeneművészetét képviselő hangfelvételek is szerepelnek a gyűjteményben. Az archívum külön érdekesség, hogy híres színészek 'hang-portréjával' rendelkezik. Az Intézet cserekapcsolatot létesített hasonló jellegű külföldi intézményekkel. (Biblos 8. Jg. 1959. 3. H. 174-175. p.)

Az ASLIB összeállítja és a közeljövőben kiadja a TELEX távgépirőberendezéssel rendelkező könyvtárak jegyzékét. (ASLIB Proceedings. 11. vol. 1959. 10. no. 236. p.)

Csehszlovákiában a 3/1959. Zb. sz. kormányrendelettel életrehozták az Állami Technikafejlesztési Bizottságot. E bizottság feladata, hogy - a világ műszaki fejlődésének alapos tanulmányozása nyomán - javaslatot tegyen a csehszlovák népgazdaság műszaki fejlődésének irányelveire vonatkozóan, és - az Állami Tervbizottsággal együttműködve - biztosítsa az ipar, a mezőgazdaság és a népgazdaság többi ágazata műszaki színvonalának és hatékonyságának maximális fejlődését. E feladatok megvalósítására a bizottságnak kell megszerveznie a műszaki és gazdasági tájékoztatószolgálat egységes hálózatát. (Citatel. 9. r. 1960. I. no. 31-32. p.)

MÁSFÉLMILLIÓ kötet befogadására alkalmas új nemzeti könyvtár épül Belgrádban. A Szerb Szövetségi Köztársaság Kulturális Tanácsa azért határozta el egy új épület építtetését, mert a régi 1941-ben majdnem teljesen megsemmisült, s a jelenlegi ideiglenes épület csupán 350.000 kötet raktározási lehetőségével rendelkezik. (Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel, Frankfurt 15. Jg. 1959. 94. no. 1634. p.)

KÉTMILLIÓ kötet könyv raktározását teszi lehetővé a Londoni Egyetem 60 könyvtárának közös tároló-raktára. Az épületet 8 részletben építik fel; az első, 250.000 könyv férőhelyű részleg építését még 1959-ben megkezdték, és 1960-ban befejezik. A többi részleg építése akkor válik esedékessé, amikor az első betolobban lesz. (Zentralblatt für Bibliothekswesen. 73. Jg. 1959. 4. H. 308. p.)

Tíz ország vezető oktatási, könyvtári és dokumentációs szakemberei jöttek össze 1959. szeptember 6-12-én Clevelandban (Ohio) a közös gépi nyelv kialakításának előkészítése céljából. A konferencia öt bizottságban vizsgálta meg azokat a javaslatokat, amelyek a feltárt irodalom gépi uton való gyors visszakeresésével és az idegen nyelvű irodalom gépi fordításával kapcsolatban elhangzottak. A konferencia elhatározta, hogy két éven belül ebben tárgykörben újabb nemzetközi konferenciát kell összehívni. Addig a konferencia előkészítésére életrehívott állandó bizottság az International Organization for Standardization (Nemzetközi Szabványügyi Szervezet) közreműködésével próbál egyes kérdéseket tisztázni. (Special Libraries 50. vol. 1959. 8. no. 404. p.)

SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁROSOK ÖSZSZÖVETSÉGI TANÁCSKOZÁSA A SZOVJETUNIÓBAN. (1959. október 23-25.) A tanácskozás 2000 résztvevője a SzKP határozatát vitatta meg a könyvtári munka megjavításáról. A szakszervezeti könyvtárak hálózatához ma a Szovjetunióban 26 ezer könyvtár tartozik; ezek évi könyvforgalma 300 millió kötet, s így e hálózatnak nagy jelentősége van az SzKP-határozat végrehajtásában. (Szovetszkaja bibliografija 6 (58). vüp. 1959. 91-92. p.)

DREZDAI KÖNYVTÁRI KALAUZ. Az Arbeitsgemeinschaft Dresdner Bibliotheken (Drezdai Könyvtárak Munkaközössége) külön szerkesztőbizottsága gondozásában a közeljövőben megjelenik Drezda könyvtárainak kalauza. A kiadvány, bár a szakszervezeti könyvtárakat nem is tünteti fel, mintegy 300 drezdai könyvtárat ismertet. A kötetet betűrendes és tárgymutató teszi még használhatóbbá. (Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel, Leipzig. 1959. 47. H. 784. p.)

BIBLIOGRAPHY OF FOREIGN LITERATURE IN JAPANESE TRANSLATIONS címmel adta ki a japán Nemzeti Országgyűlési Könyvtár az 1870-1955 között japánra lefordított szépirodalom bibliográfiáját. A bibliográfiát a nagyszámú érdeklődés kielégítésének megkönnyítésére állították össze. A kötet kereken 34.000 címleírást tartalmaz. (Indo-Pacific Exchange Newsletter 1959. 2. no. 14-15. p.)

BULLETIN ANALITIQUE DE BIBLIOGRAPHIE HELLENIQUE címen Athénban, a Francia Intézet gondozásában megjelent az 1945-1956 évek görög retrospektív bibliográfiája, amely a megjelent könyveket és periodikákat egyaránt felöleli. (Szovetszkaja bibliografija 5(57), vüp. 1959. 138. p.)

AZ ANGOLOK V. G. LEXICON READER
NÉVEN gyártanak egy olvasó mikrofilm leolvatót, amelyet mikrokártyák leolvasására is fel lehet használni. A készülék mérete 38x25x28 cm., súlya 11 kg. A készülék a képet az írásztalra helyezett 38x38 cm méretű vászonra vetíti. A készülékre szerelt prizma segítségével kézzel lehet szabályozni a képnek a vászonra kívánt szögben való vetítését. (Bulletin de l'Unesco à l'Intention des Bibliothèques 13. vol. 1959. 4. no. 97. p.)

400.000 KÖTETET TUD MAJD RAKTÁROZNI AZ ENSZ ÚJ KÖNYVTÁRA, amelyet 6.200.000 dollár költségen fognak felépíteni. A könyvtárnak 3 földfeletti és 3 földalatti emelete lesz. Alapmérete - a tervezet szerint - 200x100 láb. (Library of Congress. Information Bulletin. 18. vol. 1959. 47. no. 700. p.)

DAGMAR néven hozták forgalomba az utrechti Műszaki Főiskola Könyvtárának igazgatója által konstruált horzható mikrolap és mikrofilm leolvató készüléket.

A könnyen kezelhető berendezés érdekessége, hogy a mikrolapot ill. a mikrofilmet - a természetes nagyságnál valamivel nagyobb méretben - asztallapra vagy falfelületre vetíti. A lapok cseréje egyszerű. A készülék masszív és tetszetős kivitelű. (The Australian Library Journal. 1959. 8. vol. 1959. 3. no. 168. p.)

AZ AMERIKAI Egyesült Államok Postaügyi Minisztériuma és a Nemzetközi Távbeszélő és Táviró Társaság olyan új berendezést szerkesztett, amely percenként 1800 lapnyi dokumentum faksimilében való továbbítását végzi. Az új eljárás a televízió és a dokumentumok vezetékén való továbbításának kombinációján alapszik. (Liaison 1960. jan. 2. p.)

HOLLANDIÁBAN IS TÁVGÉPIRÓ HÁLÓZAT KÖTI ÖSSZE A KÖNYVTÁRAKAT. A delhi Műszaki Főiskola Könyvtára a múlt évben távgépiró állított szolgálatába. Ma már 35 holland könyvtár tömörül a hálózatba, s kiépítették külföldi kapcsolataikat is. Mind a könyvek rendelése mind pedig beszerzése lényegesen meggyorsult. Nagyobb távolságok esetén a távgépiró gyorsabb, olcsóbb és megbízhatóbb mint a telefon. Könyvtárak és tájékoztatási központok számára külön "tele-kód"-ot dolgoztak ki, amelyet holland, német, angol és francia nyelven tettek közzé. (Zentralblatt für Bibliothekswesen. 73. Jg. 1959. 3. H. 228. p.)

A SZARATOVI EGYETEMI KÖNYVTÁR 1959. szeptemberében ünnepelte megalakulásának 50. évfordulóját. Ebből az alkalomból egyetemi könyvtárosi értekezletet tartottak, amelyen 22 egyetemi, 3 tudományos és 3 intézeti könyvtár 52 könyvtárosa vett részt, közöttük 19 egyetemi könyvtári igazgató. A felfolvasott 15 referátum többek között az egyetemi könyvtárak ideológiai és pedagógiai feladataival, a könyvtárak és a hallgatóság kapcsolatának megjavításával, a könyvtáros képzés új követelményeivel, a könyvtári munka racionalizálásával és mechanizálásával, az egyetemi könyvtárak bibliográfiai tevékenységével, a könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozott. A konferenciát jubileumi naggyűlés fejezte be, amelyen 400 személy vett részt. (Szovetszkja Bibliografija 6 (58). vüp. 1959. 92-93. p.)

A Deutsche Staatsbibliothek kulturtermében 1959. március 23-án szervezték újjá a Staatssekretariat für das Hoch- und Fachschulwesen (Fő- és Szakiskolai Ügyek Államtitkársága) mellett működő könyvtári szakbizottságokat. Az eddigi tapasztalatok és követelmények ajánlatossá tették a bizottságok számának felemelését. Az újjászervezés óta az alábbi bizottságok működnek:

1. Könyvtárosképzés és továbbképzés.
2. Kiadványügyek.
3. Kéziratok és ősnymtatványok.
4. Jogi kérdések.
5. Technikai és építészeti kérdések.
6. Állomán gyarapítás.
7. Katalógusok.
8. Bibliográfia és dokumentáció.
9. Olvasószolgálat.
10. Statisztika.

(Nachrichten für den wissenschaftlichen Bibliothekswesen der DDR. 5. Jg. 1959. 3. no. 17.p.)

AZ ANGOL LIBRARY ASSOCIATION S. R. Ranganathan a könyvtár tudomány területén szerzett érdemei elismeréseképpen örökös tiszteletbeli alelnökkévé választotta. (Library Herald, Delhi 2. vol. 1959. 1. no. 45. p.)

A DELHI LIBRARY ASSOCIATION Delhiben tartandó konferenciáján megemlékeznek Ranganathan Colon classification /Kétféle pontos osztályozás) és Classified catalogue code (Tárgyi katalógus szabályai) c. műve megjelenésének 25. évfordulójáról. Ebből az alkalomból az ünnepeltnek könyvtár tudományi dolgozatokat tartalmazó emlékkönyvet nyújtanak át. (Library of Congress Information Bulletin 18. vol. 1959. 17. no. 242.p.)

A LENGYEL KÖNYVTÁROK SZÖVETSÉGE Jarociuben nyári könyvtáros szemináriumot rendezett 1959. augusztus 17-27-e között. A szemináriumon hat előadás hangzott el; valamennyit a különböző könyvtár típusok együttműködésének szenteltek. A szeminárium hallgatósága 38 könyvtárból toborzódott össze. A résztvevők számát 50 főben kellett maximálni, mivel az elhelyezési lehetőségek szűkösök voltak. (Przeglad Biblioteczny 27. r. 1959. 3. no. 288-292. p.)

A párisi Centre National de Recherche Scientifique (Országos Tudományos Kutatási Központ) megvett egy új szabadalmat, amely a 212-es, rovar- és gombaölő viasz nevet viseli, és amely a könyvkötészetben használható fel. Gyártásáról egyelőre maga a Központ gondoskodik. A viasz hatféle színben kapható, alkalmas megkopott bőrök átfestésére, és általában a lakk helyett lehet alkalmazni. (Bulletin de l'UNESCO à l'Intention de Bibliothèques 13. vol. 1959. 4. no. 98. p.)

DIRECTORY OF PERIODICALS PUBLISHED BY INTERNATIONAL ORGANIZATIONS (Nemzetközi szervezetek által kiadott periodikák jegyzéke) c. referenszkönyv jelenik meg a Nemzetközi Egyesületek Szövetsége kiadásában. A jegyzék 1340 periodika részletes adatait tartalmazza majd. (Library Journal, 84. vol. 1959. 12. no. 2031. p.)

Közeljövőben új építkezés indul Moszkvában, amelyet Könyvtárosnak neveznek el. Itt kap új épületet a Szovjetunió Könyvkamarája is. (Der Bibliothekar 13. Jg. 1959. 9. H. 1034. p.)

Fremont Rider, a mikrokártya amerikai feltalálója, a mikrokártya előállításáról adott tájékoztatásban így nyilatkozott: «Amíg a mikrofilmet általában csak egy-egy példányban állítják elő, addig a mikrokártya - mint a közzététel eszköze - több példányban s papíron készül; önnél több kópia esetén már olcsóbb is, mint a mikrofilm. A mikrokártya a mikroprint-nél jobb másolatot ad. Ez idő szerint már kétoldalu mikrokártyákat is készítenek. Egyes problémák azonban még megoldásra várnak; ilyenek pl.: az eredetileg is igen apró méretű jeleknek a mikrokártyára való átvitele, - a megfelelő leolvastékészíték konstruálása stb. - érdekes, hogy a mikrokártyák vevői között nagyobb számban találhatók szovjetunióbeli, azazai és afrikai intézmények, mint Nagybritannia-beliak. » (The Library Association Record, 1959. 61. vol. 7. no. melléklet, a Liaison (Library Association News-Sheet) 1959. jul. 63-64. p.)

RANGANATHAN már évekkkel ezelőtt felvette azt a gondolatot, hogy nem lehetne-e - a kiadókval történő megegyezés alapján - a kiadvány megjelenésével egyidőben az adott mű címléírását is közzétenni, esetleg magába a könyvbe benyomatni?

Most az American Library Association 78., 1959. évi közgyűlésén a Library of Congress beszámolt ezirányú kísérleteiről. A kísérletek 1958. június 26-án kezdődtek. A Kongresszusi Könyvtáron kívül még 8 könyvtár kapta meg a kiadótól a művek kefelenyomatát, s ezt 24 órán belül címfelvéve visszajuttatták a kiadóhoz. A kefelenyomatokat 159 kiadó küldte be, s a kiadvánnyal egy időben megjelenő címfelvételeket 230 különféle típusú könyvtár használta fel.

Az előzetes beszámolók eredményeképpen megállapítható, hogy mind a feldolgozó könyvtárak, mind a kiadók, mind pedig a felhasználó könyvtárak a kísérletet hasznosnak és továbbfejlesztendőnek mondják. Nehézségek a feldolgozás során csak akkor merültek fel, amikor a kiadandó művek adatai hiányosak voltak, pl. a pszeudonim munkák esetében. A felhasználó könyvtárak tapasztalata szerint a könyvekbe benyomatott címfelvétel több vonatkozásban bizonyult hasznosnak: megkönnyítette a szerzeményezést, a tájékoztató-bibliográfiai szolgálatot és a könyvtárközi kölcsönzést. (Library of Congress Information Bulletin, 18. vol. 1959. 27. no. Appendix. A kérdésre vonatkozóan tájékoztatást ad még: ALA Bulletin, 1959. 4. no. 329. p., Library of Congress, Information Bulletin, 18. vol. 1959. 10. no. 139. p.)

BEJELENTETTÉK AZ UNION LIST OF SERIALS (Időszaki kiadványok központi címjegyzéke) c. kiadvány 3. kiadásának 1962-ben való közzétételét. Ugyancsak tervezik a LC's New Serial Titles (A Kongresszusi Könyvtár új időszaki kiadványainak címjegyzéke) 3. kiadását is. (Library of Congress, Information Bulletin, 18. vol. 1959. 8. no. 112-113. p.)

Egy 1959. április 30-án kelt rendelet, amely a francia hivatalos lapban (Journal Officiel de la République Française) 1959. május 10-én jelent meg, a dokumentátorokat a B kategóriába, a Centre National de la Recherche Scientifique (Országos Tudományos Kutatási Központ) személyzetének mérnökei és egyéb szakemberei közé sorolja. A B kategória első fokozatába a dokumentátorok, könyvtárosok és bibliográfusok, a másodikba a szakképzett segéd-dokumentátorok, segédkönyvtárosok és segéd-bibliográfusok, a harmadikba a segéd-dokumentátorok, segédkönyvtárosok és segéd-bibliográfusok tartoznak. (Les Cahiers de la Documentation 1959. 6. no. 70. p.)